

Có thể có được vô số ích lợi từ việc sử dụng các quan sát trong gia đình để thông báo việc hoàn tất các công cụ DRDP. Mặc dù những lợi ích này đã được thừa nhận, nhưng có một số các nhà thực hành nghi ngờ tính đáng tin cậy và tính hợp lý của thông tin được cha mẹ cung cấp; những nhà thực hành khác không biết phải làm gì khi các quan sát của gia đình và của các nhà thực hành không thống nhất. Vấn đề trao đổi sau đây, dựa trên thông tin chi tiết từ nghiên cứu, giải quyết những thắc mắc này.

Những Ích Lợi của việc Mời Gia Đình Chia Sẻ Những Quan Sát của họ là gì?

Các công cụ đánh giá DRDP dựa trên quan sát tự nhiên; người đánh giá hoàn tất các công cụ đó bằng cách liên tục quan sát trẻ trong các hoạt động và thói quen điển hình hàng ngày và ghi lại tiến bộ của chúng. Ngoài quan sát trực tiếp, người đánh giá cũng sẽ thấy việc mời các thành viên gia đình (và những người chăm sóc khác) chia sẻ quan sát của mình là hữu ích. Điều này đặc biệt quan trọng khi người đánh giá có tiếp xúc hạn chế với trẻ. Nếu trẻ theo học chương trình giáo dục bình thường, chương trình học sớm và chỉ nhận được các dịch vụ giáo dục đặc biệt, chẳng hạn như liệu pháp lời nói, thì nhà cung cấp dịch vụ IEP chính có thể thấy việc tham khảo ý kiến của cả gia đình lẫn giáo viên giáo dục đặc biệt để biết quan sát của họ là rất hữu ích. Việc yêu cầu cha mẹ chia sẻ quan sát cũng đặc biệt hữu ích cho những kỹ năng trẻ có thể không thể hiện thường xuyên trong môi trường giáo dục. Ví dụ như một giáo viên hoặc nhà trị liệu có thể không thường quan sát thấy một số kỹ năng tự chăm sóc của trẻ. Cha mẹ có nhiều cơ hội quan sát con mình qua thời gian và trong nhiều hoàn cảnh khi chúng chơi với đồ chơi, các trẻ khác, và người lớn. Do đó, các bản mô tả của cha mẹ về hành vi của con mình tại nhà hoặc trong các môi trường cộng đồng sẽ giúp người đánh giá đưa ra đánh giá chính xác hơn và có thể bổ sung thông tin của người đánh giá về hành vi của trẻ trong nhiều môi trường khác nhau. Việc thu thập ý kiến của cha mẹ về sự phát triển và hành vi của trẻ cung cấp những dữ liệu quan trọng và có giá trị về sinh thái học, điều này hữu ích trong việc đưa ra đánh giá và các quyết định can thiệp có cân nhắc.

Các Quan Sát của Gia Đình Có Đáng Tin Cậy và Hợp Lý Không?

Mặc dù có nhiều lợi ích trong việc dùng quan sát của gia đình để đưa ra các quyết định đánh giá, các nhà thực hành thường xuyên nghi vấn liệu thông tin do cha mẹ cung cấp về sự phát triển và hành vi của trẻ có *đáng tin cậy* và *hợp lý* hay không. *Tính đáng tin cậy* phản ánh mức độ thống nhất của thông tin, kể cả thống nhất qua thời gian và giữa những người quan sát. Ví dụ như, nếu có hai người quan sát thống nhất với nhau trong đánh giá của họ về DRDP, thì điểm của họ có thể được xem là đáng tin cậy. Tính hợp lý dùng để chỉ các dạng giải thích có nghĩa, có thể được đưa ra từ thông tin hoặc dữ liệu được cung cấp. Ví dụ như, các mẫu ngôn ngữ thu thập được từ trẻ nhỏ trong các môi trường chân thực có thể cho phép giải thích có nghĩa [hợp lệ] về các kỹ năng giao tiếp của trẻ.

Có hai thuật ngữ nổi trội trong tài liệu quan sát tập trung vào tính đáng tin cậy và tính hợp lý của ý kiến cha mẹ về sự phát triển và hành vi của trẻ: *đánh giá quá cao* và *đánh giá thấp*. Thuật ngữ *đánh giá quá cao của cha mẹ* có nguồn gốc chủ yếu từ các nghiên cứu quan sát được tiến hành từ đầu những năm 1950 đến những năm 1990 tìm hiểu sự nhất trí giữa cha mẹ và chuyên gia (sự thống nhất và đồng ý) về tình trạng phát triển và hành vi của trẻ. Có nhiều nghiên cứu trong số này cho thấy rằng cha mẹ đánh giá

quá cao tình trạng phát triển hoặc hành vi của con mình khi so sánh với số liệu ước tính có được từ các chuyên gia (xem Snyder, Thompson, & Sexton, 1993; Dinnebeil & Rule, 1994 để biết thông tin về tài liệu này). Tuy nhiên, những nghiên cứu này chịu những hạn chế về quy trình và phương pháp, và không cho phép có kết luận chắc chắn về sự đánh giá quá cao của cha mẹ (xem Snyder, Thompson, & Sexton, 1993 để biết thông tin hoàn chỉnh về các hạn chế). Ví dụ như, trong nhiều nghiên cứu, cha mẹ và các chuyên gia đã sử dụng những công cụ khác nhau để báo cáo ý kiến về sự phát triển hoặc hành vi của trẻ. Cha mẹ thường điền thang đánh giá dựa trên nhận xét, những thang này được thiết kế để thu thập thông tin về sự phát triển hoặc hành vi của trẻ trong khi các chuyên gia tiến hành kiểm tra chuẩn hóa trực tiếp đối với đứa trẻ. Những khác biệt trong công cụ và phương pháp này được sử dụng để thu thập thông tin đã mang lại những lúng túng khiến các nhà nghiên cứu cho rằng sự đánh giá quá cao của cha mẹ có thể là một thông tin giả tạo trong các phương pháp được sử dụng. Vào những năm 1980, Beckman (1984) và Gradel, Thompson, và Sheehan (1981) cho rằng có khả năng bằng như thế trong đó các chuyên gia *đánh giá thấp* tình trạng của trẻ, đặc biệt là khi các chuyên gia chỉ thu thập thông tin tại một thời điểm duy nhất và trong một tình huống kiểm tra chuẩn hóa. Thực ra, Snyder và các cộng sự (1993) nhận thấy rằng có 73 cặp chuyên gia và cha mẹ có mức nhất trí cao về sự phát triển và hành vi của trẻ khi họ hoàn thành các công cụ như nhau theo cùng cách và đã có nhiều cơ hội quan sát 73 trẻ trong mẫu nghiên cứu qua thời gian. Những kết quả này cho thấy rằng các quan sát của gia đình không chỉ đáng tin cậy và hợp lý, mà chúng còn được xem là một phần thiết yếu trong quy trình đánh giá hoàn chỉnh.

Các Quan Sát của Gia Đình Có Luôn Phải Thống Nhất với Các Quan Sát của Chuyên Gia Hay Không?

Mặc dù sự nhất trí (có nghĩa là sự thống nhất hoặc đồng ý) trong các quan sát có thể là quan trọng trong một số trường hợp, nhưng những ý kiến hiện tại trong đánh giá trẻ nhỏ cho thấy rằng cả cha mẹ lẫn các chuyên gia đều có thông tin quan trọng cần chia sẻ về trẻ em. Như Suen, Logan, Neisworth, and Bagnato (1995) ghi nhận, các quan sát của chuyên gia là những thông tin nhanh đáng tin cậy về hành vi của trẻ trong các môi trường nhất định (ví dụ như phòng học), trong khi các ý kiến của cha mẹ dựa trên sự quan sát đầy đủ cung cấp thông tin phong phú để tăng cường quan sát của chuyên gia. Do đó, thay vì việc tập trung vào sự đánh giá quá cao của cha mẹ hoặc đánh giá thấp của chuyên gia, chúng ta nên nhìn nhận giá trị của mỗi ý kiến để có được bức tranh hoàn chỉnh hơn về trẻ qua nhiều người và trong nhiều môi trường.

Tôi Có Thể Cân Nhắc Ý Kiến Của Cha Mẹ Như Thế Nào khi chúng Khác Với Quan Sát Của Tôi?

Trong trường hợp hệ thống đánh giá DRDP, các chuyên gia nên tìm kiếm ý kiến của cha mẹ về sự phát triển và hành vi của trẻ. Khi ý kiến của cha mẹ khác với quan sát của các nhà thực hành, hãy xem xét những nội dung sau:

1. Điều quan trọng là phải đảm bảo rằng các gia đình hiểu được ý nghĩa của các nội dung DRDP. Các chuyên gia nắm được trình tự mong đợi về sự phát triển của trẻ và được huấn luyện về nội dung của DRDP phản ánh những trình tự này. Cha mẹ có thể không hiểu được đầy đủ ý nghĩa của nội dung DRDP mà không có giải thích hoặc ví dụ. Việc cung cấp cho gia đình các ví dụ về những loại hành vi cần quan sát hoặc các hoạt động và thói quen có thể đưa ra một tình huống cho một nội dung có thể là hữu ích. Ví dụ như, thay vì yêu cầu cha mẹ mô tả cách cầm nắm của trẻ, quý vị có thể hỏi về cách trẻ nhặt những mảnh thức ăn nhỏ trong khi ăn.
2. Quan sát của cha mẹ và của các nhà thực hành khác nhau có thể là điều hợp lý, khi biết phạm vi hành vi của trẻ đối với nội dung đang được đánh giá. Ví dụ như, cha mẹ có thể có nhiều cơ hội quan sát kỹ năng mặc quần áo của trẻ hơn so với một chuyên gia.

- Hành vi của trẻ có thể khác nhau trong các hoạt động khác nhau, xuất hiện trong môi trường lớp học so với môi trường ở nhà hoặc cộng đồng. Chúng ta biết hành vi của trẻ phụ thuộc hoàn cảnh. Điều quan trọng là phải hiểu những khác biệt trong các hoạt động xuất hiện trong lớp học khác với trong môi trường ở nhà và cộng đồng có thể ảnh hưởng đến hành vi của trẻ và quan sát DRDP như thế nào. Ví dụ như, sự giao tiếp của trẻ với những người lớn thân quen có thể khác nhau trong các môi trường trường học và cộng đồng khác nhau.

Hãy nhớ, không phải mọi ý kiến về hành vi của trẻ dựa trên quan sát của cha mẹ hoặc chuyên gia đều cần phải thống nhất. Thay vào đó, hãy nhắm đến sự đồng quy hoặc thu thập ý kiến từ những người biết rõ đứa trẻ nhất và có nhiều cơ hội quan sát hành vi trong nhiều môi trường và thời điểm khác nhau.

Tóm Lược – Yêu Cầu Quan Sát của Cha Mẹ là một Biện Pháp Nên Dùng

Việc mời cha mẹ chia sẻ quan sát của mình về sự phát triển và hành vi của con họ được xem là một biện pháp nên dùng cho hệ thống đánh giá DRDP. Các quan sát của cha mẹ cung cấp dữ liệu hữu ích trong việc cung cấp thông tin cả cho đánh giá lẫn việc đưa ra các quyết định can thiệp. Khi kết hợp với quan sát của các nhà thực hành, ý kiến của cha mẹ giúp người đánh giá có được bức tranh hoàn chỉnh hơn về trẻ trong nhiều môi trường khác nhau. Các kết quả nghiên cứu cho thấy rằng quan sát của cha mẹ là đáng tin cậy và hợp lý và nên được xem là một bộ phận thiết yếu của quy trình đánh giá toàn diện.

Tham khảo

- Beckman, P. (1984). Perceptions of young children with handicaps: A comparison of mothers and program staff (Tìm hiểu trẻ khuyết tật: So sánh giữa các bà mẹ và nhân viên chương trình). *Mental Retardation (Chậm Phát Triển Thần Kinh)*, 22, 176-181.
- Dinnebeil, L. & Rule, S. (1994). Congruence between parents' and professionals' judgments about the development of young children with disabilities: A review of the literature (Sự nhất trí giữa đánh giá của cha mẹ và các chuyên gia về sự phát triển của trẻ nhỏ khuyết tật: Thông tin chung). *Topics in Early Childhood Special Education (Các Chủ Đề Trong Giáo Dục Đặc Biệt Cho Trẻ Nhỏ)*, 14, 1-25.
- Gradel, K., Thompson, M.S., & Sheehan, R. (1981). Parental and professional agreement in early childhood assessment (Sự nhất trí của cha mẹ và chuyên gia trong đánh giá trẻ nhỏ). *Topics in Early Childhood Special Education (Các Chủ Đề Trong Giáo Dục Đặc Biệt Cho Trẻ Nhỏ)*, 1(2), 31-39.
- Snyder, P.A., Thompson, B., & Sexton, D. (tháng 1, 1993). *Congruence in maternal and professional early intervention assessments of young children with disabilities* (Sự nhất trí giữa các đánh giá can thiệp sớm của người mẹ và chuyên gia về trẻ nhỏ khuyết tật). Tài liệu trình bày tại buổi họp thường niên của Hiệp Hội Nghiên Cứu Giáo Dục Tây Nam (SERA), Austin. [Tài liệu SERA đang thực hiện trong 1993, cũng được trình bày ở mục (#25.17) dành cho các tài liệu đáng chú ý của các hiệp hội nghiên cứu khu vực, Hiệp Hội Nghiên Cứu Giáo Dục Hoa Kỳ, Atlanta, 14 tháng 4, 1993] ED 354 274
- Suen, H.K., Logan, C.R., & Bagnato, S. (1995). Parent-professional congruence: Is it necessary? (Sự nhất trí giữa cha mẹ và chuyên gia: Có cần thiết không?) *Journal of Early Intervention (Tạp Chí Can Thiệp Sớm)*, 19, 243-252.

Phát triển bởi Dự Án Desired Results access – Một dự án đặc biệt của Phòng Giáo Dục Hạt Napa. Thành lập bởi Nha Giáo Dục California, Ban Giáo Dục Đặc Biệt.